

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 50 K Félévre 220 K
 Negyedévre 110 K Egész évre 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Számonkérés

A fekete-sárga fekély kifakadt. Semmi sem jellemezhető jobban a legutóbbi napok eseményeit, mint Herceg Ferencnek ezek a sorai, melyeket a „Fekete lovas” egyik szereplőjének szájára ad.

Azzal a jobb ügyhöz méltó elhatározottsággal, mellyel az események értelmi szerzőjül nyilván megjelölhető Rakovszky István a a Károlyi-puccsot megindította, még a politikailag beavatlatlanoknak is kezébe adatott a kulcs, mely nyitja a Rakovszky-Beniczky-csoport nyári, parlamenti működését. Most már a beavatlatlanoknak is látniuk kell, hova irányultak azok a támadások, melyeket ez a csoport — megerősödve az éppen nem karlista, de annál inkább forradalmár Drózdly-féle balszárnnyal —, először Prónay alezredest, majd Héjjas Iván s valamivel burkoltabb formában a Kormányzó környezetére ellen intézett.

A jelenlegi puccs csak országos kirobanása, csak katonai hatalommal való végrehajtási kísérlete annak a szándéknak, melyet először parlamenti fegyverekkel a kormány, a fennálló társadalmi rendszer megbuktatására törekvő interpellációkkal, rágalomokkal igyekeztek megvalósítani, azonban sikertelenül. A főleg a támadásoknál a Kormányzó ragyogó tisztaságú személyének bemocskolása, a magyar nemzetet hozzá való ragaszkodásának megengedése s ezek után valaminiféleképpen a kormányzó székéből való eltávolítása volt, hogy önként adódjon a lehetősége IV. Károly nagyobb nehézség nélkül való behozatalának.

Rugója e szándéknak egyáltalán nem puritán alapokon nyugvó s a nemzet érdekében történő momentum volt, mert hisz oly politikailag iskolázott egyének előtt, mint Rakovszky és Beniczky, egy percre sem lehetett kétséges, hogy Károly behozatala — eltekintve a vele szemben az ország tekintélyes részében élő ellenszenvétől —, legalább is ezidőszent katasztrófális kül- és belpolitikai megrázkódtatással jár. Sokszorosan súlyosbítja eljárásukat az a tény, hogy a mostani, immár fegyveres fellépéshez azt az időpontot választották meg, amely Magyarországra talán épen a legkritikusabb, egyrészt a velencei egyezmény elvileg óriási jelentőségű végrehajtása, másrészt a gazdasági helyzet s a súlyos társadalmi problémák válságos jellege miatt.

Aki mindeme körülmények tudatában mégis vállalkozott az események vezetésére, azt nem vezethette erkölcsi momentum. Itt egyedül és kizárólag önző, nemtelen, egyéni érdekekről van szó, melyek a személyes hiúsággal párosulva, oly nagy mértékben hatalmasodtak el a politikusokon, hogy még a lázadástól, fegyveres hazaárulástól, önön fajtestvéreik vérének ontásától sem riadtak vissza.

Ami Ostenburg-Moravék és Lehár szereplését illeti, azt érthetőnek igen, de semmi esetre sem találjuk menthetőnek. Menthetőnek találjuk, mert hisz mindketten idegen származású, eszászari zsoldon, nemzetlen-kivüliségben nevelt emberek, akiknek Magyarország nem volt olyan édes és fájó, hogy súlyosabb tudott volna lenni, mint a császár és a monarchia iránti vonzódásuk. Őket sem tarthatjuk egyéni érdekektől menteseknek, de bűnük bizonyos erkölcsi alapon látszik nyugodni. Ami az ő szereplésükben módfelett felháborító, az a hazugság, mellyel a győri vagy soproni csapatokat törbe csalták, tudniillik az a híresztelés, hogy Budapestben kommunizmus van s azt kell leverni.

Teljesen külön típust képez Gratz Gusztáv és főként Andrassy Gyula. Mert amíg az előbb említett politikusok mindenkor nyíltan foglaltak állást, addig e két utóbbi a legkétszínűbb játékot folytatta. Gratz, kit a Portorosében megtartandó tárgyalásokon való részvétellel bíztak meg s ki látszólag oda is utazott, valójában azonban a lázadó társasáival már előre megbeszélte helyre ment. S Andrassy Gyula, ki jóformán órákkal a dénesfai találkozó előtt még Bethlenrel tárgyalt az egységes párt bizonyos platformja végett, mikor is teljes és őszinte támogatást ígért a miniszterelnöknek, s ki onnét közvetlenül Károly fogadására indult. Náluk a lelki momentumok ugyanazok, mint Rakovszky-nál és Beniczky-nál, de tetézi azokat erkölcsi gyávaságuk, mikor érzéseiket takargatták.

Valamennyien hazugok voltak mindenkor, amikor az ország érdekeit hangoztatták, mert nemzeti érzés — amint az események igazolják — egy fikarcnyi nem szorult beléjük s bűnük a szó legteljesebb értelmében vett hazaárulás.

Nem tudjuk, hogy illetékes helyeken hogy vélekednek büntetésükről, de annyi bizonyos, hogy a magyarság összes rétegei elrettentően példás fenytő rendszabályokat várnak. De példás megtorlást vár az a nyolc derék — nekünk örökké szent és drága emlékü — üvegesszemű halott magyar fiú is, ki fajához való hűségében, a megcsontított Kis-Magyarország életéért s a Nagy-Magyarország feltámadásának lehetőségéért hullott el, őszi éjszaka hajnalodásában, a budaörsi szőlőkben és a Kamaraerdő rőt avarján.

IV. Károlyt Tihanyra szállították

Az antant hivatalosan követelte a detronizálást

Tata, október 26. Ma reggel Károly királyt, a királynőt és kíséretüket a tatai kastély tulajdonosával, gróf Eszterházy Ferencsel együtt Tihanyra szállították.

Budapest, október 26. Az Ostenburg őrnagy öngyilkosságáról szóló hír nem bizonyult valósnak. A lázadó csapatok főnöké elve a nemzeti hadsereg fogságába esett és már a Margit-körtüti katonai fogházban van letartóztatás alatt.

Ostenburgot és a vele együtt elfogott Kurtzot még tegnap este folyamán felhozták Budapestre.

Ugyancsak Rakovszky Istvánt, Andrassy Gyula grófot és Gratz Gusztávot beszállították a Margit-körtüti fogházba.

Bethlen tárgyalásai Rakovszkyval

Budapest, október 26. Érdekes részletek kerülnek nyilvánosságra azokról a telefonbeszélgetésekről, amelyeket Bethlen István gróf miniszterelnök Rakovszky Istvánnal a lázadó csapatok előnyomulása idején folytatott.

Annak idején röviden megemlékeztünk már arról, hogy Bethlen István gróf miniszterelnök két ízben beszélt és akkor, valamint a kritikus levélben iparkodott Rakovszkyt eljárásának veszélyességéről és céltalanságáról meggyőzni.

Az első beszélgetés szombaton éjjel 11 órakor folyt le. Rakovszky hívta tanácskozni a miniszterelnököt, amikor a lázadók vonatai nyílt pályán vesztegeltek, miután a sinek fel voltak szedve és a sandbergi alagut felszöréshén a magyar kormány védőcsapatai helyezkedtek el arra készen, hogy az előnyomulást fegyveresen is megakadályozzák. Rakovszky arra azt közölte a miniszterelnökkel, hogy a király nevében Budapestre eljön, a sandbergi alagut azonban katonák védik. Felszólította ezért Bethlen István gróf miniszterelnököt a kormánycsapatok azonnali visszavonulására, különben kiadja Ostenburgnak a parancsot a támadásra és már most kijelenti, hogy Bethlen Istvánt teszi a vérontásért felelőssé.

A miniszterelnök iparkodott Rakovszkyt meggyőzni arról, hogy a nemzeti hadsereg csapatai ellen való támadás teljesen céltalan volna ezért Bethlen István gróf miniszterelnököt a kormánycsapatok azonnali visszavonulására, különben kiadja Ostenburgnak a parancsot a támadásra és már most kijelenti, hogy Bethlen Istvánt teszi a vérontásért felelőssé.

indul elvinni a királyhoz. A kormány megbízottai fel fogják tárnai a király előtt a külpolitikai helyzetet és a miniszterelnöknek az a meggyőződése, hogy a király a helyzet ismeretében tervének keresztülvitelét nem fogja elszakolni.

Közölte a miniszterelnök azt is, hogy ha a király tervének keresztülviteléhez ragaszkodnék, ám jöjjön fegyvertelenül Budapestre; a kormány gondoskodik épségéről és győződjék meg a király arról személyesen, hogy milyen következményekkel járna vállalkozása.

A válasz vétele után Rakovszky István pár percre eltávozott. Jelentést tett a királynak és visszatérve azt felelte Bethlen Istvánnak, hogy Vass József kultuszminisztert csak az esetben hajlandó megvárni, ha Bethlen István gróf legalább Tata-ra bocsátja a vonatot, ellenkező esetben támadni fognak.

Bethlen István gróf miniszterelnök közölte ekkor Rakovszky Istvánnal felfogását, amely szerint kívánsága katonai szempontok szerint itelendő meg és ezért a kérdést a Kormányzóval és a katonai parancsnoksággal kell megbeszélnie.

Rakovszky a beszélgetés lefolytatására mindössze egy negyed órát adott, amely idő alatt Bethlen István gróf megállapította, hogy a vasuti sinek Tata és Komárom között több helyen fel vannak szedve. Ezért a megállapított időn belül közölte Rakovszkyval, hogy kívánságát technikai okoknál fogva nem lehet keresztülvinni. Ismét kérte Rakovszkyt, hogy várja meg a kormány megbízottait. A miniszterelnöknek az volt a meggyőződése, hogy a közlendő dolgok nem fogják eltéveszteni hatásvukat. Rakovszky azonban mereven visszautasította ezen közléseket és kijelentette, hogy egy percig sem vár tovább és kiadja a parancsot a támadásra.

Ezzel vállalta azt a súlyos felelősséget, amelyre őt Bethlen István gróf miniszterelnök jó előre figyelmeztette.

A második telefonbeszélgetés Bethlen István gróf miniszterelnök és Rakovszky István között vasárnap délelőtt 11-12 óra között folyt le, amikor Budaörsön javában folyt az ütközet. Ismét Rakovszky volt a hívó, aki azzal vezette be beszédét, hogy Ostenburg csapatai most vették el az ellenük felvonaltott tüzerosztag ágyuit.

A kormánynak nincsen egyetlen ágyuja

sem töcb, az ellene felvonult csapatok fél órán belül megkezdik az egész vonalon az előnyomulást és két órán belül Budán lesznek. Személyesen aposztrofálta Bethlen István gróf miniszterelnököt, hogy ha nem parancsnokja meg csapatainak azonnal, hogy a harcot szüntessék meg, úgy *Bethlennel szemben egyénileg a leghigorubb megtorlást fogja gyakorolni.*

A miniszterelnök mindössze azt felelte Rakovszkynak, hogy az egész ügyet a nemzeti hadseregre bízta és így a döntés a katonaság kezében van.

Rakovszky erre megismételve fenyegetését azt hangoztatta, hogy Bethlen István gróf, ki felelős kormány feje, jogosult a parancsot kiadni és az egyéni felelősség alól semmi szín alatt sem fog mentesíttetni.

Bethlen István gróf miniszterelnök ezen üres fenyegetésre válasz nélkül lecsapta a kagylót. A Rakovszky által közölt tényállásból egy arva szó sem volt igaz, mert a lázadók megváltak verve és Rakovszky ez utolsó hazugsággal próbálta meg, hogy szomorú helyzetén segítsen.

A kisgazdapárt támogatja a kormányt

Budapest, okt. 26. A Kisgazdapárt ma este Mayer János elnöklésével ülést tartott. Kovács János indítványozta, hogy a Kormányzó előtt a párt fejezze ki e nehéz időkben tanúsított magatartásáért hódolatát és köszönetét. Az indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadták.

Meskó Zoltán indítványára a kormánynak, a nemzeti hadseregnek és az egyetemi hallgatóknak, általában mindazoknak, akik e nehéz időben a haza megmentésére siettek, a párt köszönetét fejezte ki.

Ezután nagyatádi Szabó István a következőket mondotta: Már 1920 december 3-án leszögeztük magunkat a szabad királyválasztás elve mellett és perhorreszkáltuk a Habsburgok restaurációját, nem pártpolitikai érdekből, hanem legszentebb meggyőződésünkből, az ország egyetemes érdekeinek szemmel tartásával. Megnyugvással állapíthatjuk meg, hogy a puccsban pártunknak egyetlenegy tagja sem vett részt sem közvetve, sem közvetlenül és megdöbbenünk azon, hogy vezető államférfiak vállalkoztak egy ilyen kalandra, amely könnyen a megsemmisülésbe dönthette volna az országot.

Nagyon sajnáljuk, hogy a testvérpárt vezére a haza iránti köteleltségről megfeledkezve, a fennálló alkotmányos rendet perhorresztálva, egy ilyen végzetes kalandba rohant. Addig, amíg a kül és belpolitikai helyzet a legutóbb lejátszódott események folytán megszilárdul, határozott álláspont foglalására nincs szükség. Az események a 10 pontot tulha-

Ót perccel a beszéd után a lázadó csapatok megkezdtek a visszavonulást. (MTI.)

Budapest, október 26. A főkapitányság bizalmas uton arról értesült, hogy Fekete-Eőrsy József repülőkapitány, aki Svájból Magyarország területére szállította IV. Károlyt, Budapesten tartózkodik. Csakhamar kiderült, hogy Fekete szüleinek a fővárosban, Károly-körút 4. szám alatt van a lakása. Nyomban detektívek mentek ki a lakásra, hogy az esetleg ott tartózkodó pilótát lefoghják, de nem találták odahaza. A főkapitányság tovább folytatja a nyomozást és elrendelte a pilóta országos körözését.

Győr, október 26. Bányai Kálmán ezredes, a győri helyőrség katonai parancsnoka Koncz Jenő alispánnal, mint a beteg fekvő Darányi Kálmán főispán helyettesével tárgyalást folytatott Győr sz. kir. város és a vármegye nyugalmának biztosítása érdekében. A városban és a végeken mindenütt a legnagyobb nyugalom van. Zavargások, nagyobb csoportosulások és lázítások sehol sem fordulnak elő. Mindenki türelemmel várja az eseményeket.

ladták és bizonyos konzekvenciákat eddigi elhatározásainkból le kell vonni.

A kisgazdapártnak a feoszlatásához semmi körülmények között sem járulhatok hozzá. Az idők minket igazoltak. Ez a párt a jövőben is lelkiismeretesen fogja teljesíteni kötelességét és mindenért, amit tesz, a legteljesebb mértékben vállalni fogja a felelősséget.

Nagyatádi Szabó István beszédét lelkesen megtapsolták, azután megválasztották az általa proponált bizottságot, amelynek tagjai: Kiss Ferenc, Simonyi Semadám Sándor, Rubinek István, Dömötör Mihály, Koszó István, Schandl Károly, Hencz Károly, Kovács J. István, Haypál István, Könyves Lajos, Lovász János, Gömbös Gyula és iklódi Szabó János.

Ezután Tomcsányi Vilmos igazságügy-miniszter szólalt fel, majd Gaál Gaszton terjesztette elő indítványát:

A párt kimondja, hogy azoknak a bűnös tényezőknél lelkiismeretlen cselekedetét, akik a nemzet létét veszélyeztető merényletet felidéztek és végrehajtását megkísérelték, a legélesebben elítéli és a maga részéről is szükségesnek tartja és kívánja a bűnösök megbüntetését. Egyben kijelenti, hogy a kormányt a tényeknek a törvény teljes szigorával való megtorlására irányuló tevékenységében teljes erejével támogatja.

Az indítványt néhány hozzászólás után egyhangulag elfogadták és ezzel a mai értekezletet véget ért.

nálja s elítéli azokat, akik ezt a kísérletet tanácsolták, felidéztek és ezzel lelkiismeretlenül magyar fegyverrel magyar vérnek kiontását okozták.

Budapest, október 26. Ma délelőtt 11 órakor Bethlen István gróf miniszterelnök a miniszterelnökségen tárgyalásokat folytatott, amelyen megjelentek a minisztereken kívül Rubinek István, Schandl Károly és iklódi Szabó József nemzetgyűlési képviselők. A megbeszélésen a kisgazdapártnak a ma esti 6 órára kitűzött értekezletet készítik elő, hogy közvetlen tájékoztathassák a párt tagjait a miniszterelnök felfogásáról.

IV. Károlyt a Kanári-szigetekre száműzik

London, okt. 26. A szövetségesek a magyar kormánytól hivatalosan kérték a király kiadatását. Ragaszkodni fognak ahhoz, hogy a király forma szerint mondjon le és olyan tartózkodási helyet jelöljenek ki számára, amely elég messze van a volt monarchia államaitól, hogy ez által a visszatérés kísérletének megpróbálása egyszer s mindenkorra lehetetlenné váljon. (MTI.)

London, okt. 26. A Reuter Iroda azzal a tervvel szemben, hogy Károly királyt Olaszországba száműzzék, a következőkről értesül:

A brit kormány megmaradt álláspontja mellett, hogy Károly királyt sokkal távolabb fekvő helyre küldjék, hogy minden új restaurációs kísérletet lehetetlenné tegyenek. (MTI.)

London, okt. 26. (Reuter) Diplomáciai körökben általános az a meggyőződés, hogy

nem volna okos dolog Károly királyt Európában hagyni, az internálás helyének kijelölésénél a Kanári vagy Ascension szigetekre gondolnak. Az is lehetséges, hogy Károlyt valamelyik angol gyarmatra fogják vinni, ahol megfelelő intézkedésekkel minden szökési kísérletet meg lehet akadályozni.

A Reuter-Iroda másrészt azt is felemlíti, hogy bár a svájci kormánynál nem emeltek panaszt IV. Károly elutazása miatt, mindamel-

lett a kormány mégis lefolytatja a nem hivatalos jellegű vizsgálatot.

Páris, okt. 26. Az angol lapok nagy érdeklődéssel kísérik a magyarországi eseményeket. Kivétel nélkül elítélik a királypuccsot és megrójják IV. Károlyt, mert magatartásával veszélyezteti az európai államok békéjét.

Bécs, okt. 26. A párisi sajtó meglepedésének ad kifejezést a puccskíséret gyors elintézése felett és teljes elismeréssel adózik a magyar kormánynak. A „Temps“ szerint valószínű, hogy a nagykövetség tanácsa a budapesti kormány magatartásáért köszönetet fog mondani. (MTI.)

Páris, okt. 26. (Szikratávirat.) Az angol lapok jelentik, hogy Lloyd George és Briand elhatározták washingtoni utjokat. Ezt az intézkedést a magyarországi fejleményekkel hozzák összefüggésbe.

Roma, okt. 26. A mai minisztertanácson Della Torretta márkai jelentést tett a magyarországi eseményekről és azokról a garanciákról, amelyeket a magyar kormány a jövőre nézve nyújtott.

A lapok meglepedésüket fejezik ki afellett, hogy Magyarország népe és kormánya a puccsot loyálisan meghiusította.

Az „Epoca“ azt írja, hogy a béke legjobb eszköze a kis államok gazdasági és politikai diszagiojának megszüntetése.

Az „Idoa Nazionale“ azt követeli, hogy a királyi párt szigorúan őrizze, de megaláztatásban ne legyen része, nehogy vértanukat csináljanak belőlük és a magyarok érzelmeit megsértsék. Ezek után úgy véli, hogy az antant bevéria Svájc döntését és azután fogja a királyi pár tartózkodási helyét megállayítani, Olaszország ebben a kérdésben Magyarországgal és a hatalmakkal tárgyalást folytat.

A Spanyolországban való tartózkodás lehetetlen.

A lapok fenntartással közlik azt a hírt, hogy a királynak Olaszországba való internálását tervezik. (MTI.)

Róma, okt. 26. Az olasz sajtó egyértelműen elintézettnék tekinti a magyarországi puccsot. Az Idea Nazionale és a Tribuna azt kívánja, hogy a királyi pár számára Olaszországban jelöljenek ki tartózkodási helyet. Valamennyi lap különösen kiemeli Horthy Miklós kormányzó és a Bethlen-kormány bőséges magatartását és erélyét. A kaland meghiusulásában a legnagyobb érdeme a magyar népnek és kormánynak van. Mindketten bizonyítékát szolgáltatták erélyüknek és az egyszer megkötött szerződés tiszteltben tartásának, amit Európának nem szabad elfelejteni.

Magyarország jogcímet szerzett arra, hogy kívánságait szabadon hallassa, ezeket Európának őszintén kell teljesíteni azokon a határokon belül, amelyek a béke fenntartásával összeegyeztethetők.

A Voce Republicana ezt írja: Amit számaltanszor mondtunk, most újra ismételtük: Magyarország a háborn áldozata, amely a legméltatlanabb elbánásban részesült.

Olyan területektől fosztották meg, amelyekhez feltétlenül joga van. Gazdasági fejlődését egészen tönkretették és most olyan fizetések teljesítésére akarják szoritani, amelyeknek aligha fog eleget tenni. A lap azt tanácsolja Magyarországnak, várjon türelemmel és jogos sérelmeivel forduljon közvetlenül a népekhez, amelyek meg fogják érteni és támogatni fogják törekvéseiben. (MTI.)

A nagyantant leszerelte a kisantant katonai akcióját

Bécs, okt. 26. Belgrádból jelenti a „Grazer Tagespost“. Már kihirdették az ukáz, amely 3 évfolyam behívását és a tartalékos tisztek egyrészenek mozgósítását rendeli el. A behívások javában folynak. A dunai monitor-flotilla állandó készenlétben áll.

Bécs, okt. 26. Belgrádból jelenti: Szófiai híradás szerint a bolgár kormány elrendelte 7 hadosztály mozgósítását. (MTI.)

Bécs, okt. 26. Sófiai híradás szerint a bolgár kormány két hadosztály mozgósítását rendelte el a jugoszláv határon. A mozgósítás a szerb kormány mozgósítási rendelkezésével és a magyarországi eseményekkel áll összefüggésben.

Belgrád, okt. 26. A kormány azt az értesítést kapta, hogy az angol külügyminiszter kijelentése szerint Angliának semmi kifogása sincs a kisantant közös katonai akciója ellen, amelynek célja IV. Károly eltávolítása Magyarországról.

A lengyel követ, aki tegnap megjelent a miniszterelnökségen lefolytatott minisztertanácson, kijelentette a miniszterelnök képviselője előtt, hogy Lengyelország szolidaritást vállal mindazokkal az intézkedésekkel, amelyeket a kisantant Magyarország ellen fog hozni.

Gráz, okt. 26. A „Grazer Tagespost“ jelenti Belgrádból: Anglia és Franciaország képviselői tegnap demarsot tettek a kormánynál és azt kívánják, hogy a Károly-ügynek nyugodt lefolyására való tekintettel minden katonai intervenciót szüntessenek be. A demars itteni politikai körökben igen kedvezőtlen benyomást keltett.

Jugoszlávia kértérítést akar

Gráz, okt. 26. A Grazer Tagespostnak jelenti Belgrádból:

A minisztertanács tegnap hosszabb ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy Károly királyra vonatkozólag 3 követelést támasztanak:

1. Örökre való eltávolítását Magyarországból.
2. Biztosítékokat a jugoszláv határokon való békét illetően.
3. Demokrata kormányzatnak bevezetését Magyarországon, amely az állandó békét biztosítaná.

A minisztertanács arról is tanácskozott, hogy Jugoszlávia milyen kértérítést követeljen Magyarországtól. (?) A radikális Samauprava a kisantant nevében ugyanolyan szankciókat követel Magyarországgal szemben, aminteket a nagyantant a béke és nyugalom fenntartása érdekében Németországgal szemben alkalmazott. (MTI.)

Bécs, okt. 26. Csehország és Jugoszlávia még nem nyitották meg a határt.

A portorosei konferencia

Bécs, okt. 26. A „Politische Korrespondenz“ jelentése szerint az osztrák, lengyel és magyar delegáció ma este elutazott a portorosei konferenciára.

A közkórház átadása

Mint ismeretes, a városhoz leírt a kultusz miniszter, hogy a közkórházat, melyet már 1919. okt. 19-én át vett az állam, most az egyetem céljaira az állam saját kezelésébe kívánja venni. Az átadás ügye tegnap szóba került a városi tanács rendkívüli ülésén. Hosszas és nagy viták után a városi tanács úgy határozott, hogy a következő tartalmu feliratot fogja intézni a miniszternek:

1. Az egyetemi tanítások zavartalan folytatására való tekintettel hajlandó a város a közkórházat az egyetem céljaira, mindaddig, míg a klinikák felmen épülnek, rendelkezésére bocsájtani. Azonban ez az idő a két évet túl nem haladhatja.
2. Tartozik az állam az átvételi idő alatt a kórházat s a berendezéseket jókarban tartani és az alkalmazottakat fizetni.
3. A város e kórház kezelésében szabadkezet enged az államnak.
4. A provizorium megszűntével a kórházat és a berendezést jókarba helyezve vissza adni és az alkalmazottakat a város részére átengedni.
5. Tartozik az állam az egyetem mellett olyan kórházat felépíteni, amely a városi közkórház üzemben tartását feleslegessé teszi.
6. Az egy évi tartozási költség felét 600,000 koronát az állam köteles viselni.

Ausztria a velencei egyezmény megdöntésére törekszik

Nyugatmagyarország teljes átadását akarja keresztülvinni

Bécs, okt. 26. Hivatalosan jelentik: Pándorfaluban egy erős magyar felkelő csapat megtámadott egy őrzőerőt, amelyet a brucki biztonsági csapatok a felkelők által hátrahagyott aknavető bekísérése céljából Pándorfaluba küldtek ki. A szabadcsapatok egy századost és 5 katonát elfogtak. (MTI.)

Bécs, okt. 25. Ma délután 4 órakor körülbelül 150 főből álló felkelő és irreguláris katonaság Pándorfaluba behatolt és megtámadta az ott időző egy tisztből és 11 emberből álló osztrák járőrséget, amelyet széjjel ugrasztott. A parancsnok és négy ember eltűnt.

Bécs, okt. 26. A „Deutsch-Österreichische Tageszeitung“ jelenti a Lajta-menti Bruckból: Tegnap délután a bandek újabb támadást intéztek Bruck ellen. Az osztrák katonaság 4 lottát és 5 foglyot veszített. Többek között egy százados is fogságba esett.

Sopron, okt. 26. A soproni evangélikus liceum és tanítóképző a napokban ismét vizsgaköltözött Győről Sopronba és tegnap szép ünnepélyvel nyitották meg.

Bécs, okt. 26. Hivatalosan jelentik: Néhány lapnak a Bruck mellett lefolyt bandaharcokról és osztrák területnek újabb lövetéséről szóló híre, nem felel meg a valóságnak. (MTI.)

Budapest, okt. 26. Beavatott diplomáciai helyről Nyugatmagyarországra vonatkozó következő értesítéseket nyertük:

IV. Károly magyarországi tartózkodásával kapcsolatban az osztrák kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a megváltozott külpolitikai helyzetre való tekintettel a nagykövetség tanácsa előtt semmisnek fogja kijelenteni a velencei egyezményt.

Schober kancellár hír szerint már lépé-

seket is tett a francia kormánynál és ezen lépését a belgrádi és prágai kormányok is támogatják. Schober felhatalmazást kért az antantól Nyugatmagyarország egész területének minden további nélkül való megszállásához, és birtokbavételéhez.

Bécs, okt. 26. Renner dr indítványára az osztrák kormány láthatólag mindent megtesz, hogy a velencei egyezményt a karlista puccs következtében megdöntse. A kormány a bel- és külföldön a legkülönbözőbb híreket terjeszti, amelyeknek az a céljuk, hogy a velencei egyezményt meg nem történtté tegyék és a helyzetet olyan módon használják fel, hogy a kisantant Nyugatmagyarország teljes átadását követelje.

Igy a Neues Wiener Tagblatt azt jelenti, hogy Párisban Briand előtt kijelentette, hogy a velencei egyezményt Jugoszlávia nem fogja elismerni és az egyezmény a trianoni békeszerződés revízióját jelenti.

Ezen hírek tendenciája kivüláglik abból a megjegyzésből, hogy Della Torretta márkí csak azért engedett Magyarországnak, mert Bethlen István gróf azt a meggyőződést keltette benne, hogy szükség van az engedményre a nyugatmagyarországi kérdésben, mert különben állását veszélyeztetik a legitimisták. A legutóbbi események megmutatták, hogy a jelenlegi magyar kormányt semmiféle legitimista veszély nem fenyegeti. Ez által tehát a Bethlen István grófnak adott engedmény elveszítette slajját.

Sopron, okt. 26. A szövetségközi táborközi bizottság a hozzá intézett kérdésre kijelentette, hogy teljesen alaptalan az a bécsi híresztelés, mintha a bizottságot visszahívták volna.

Bezárják az iskolákat

Terjed a vörheny

Az egészségügyi bizottság ülése

Debrecen város egészségügyi bizottsága tegnap délelőtt, Csóka Sámuel h. polgármester elnöke mellett ülést tartott, melyen több fontos közegészségügyi ügyet tárgyaltak le.

A bizottság elhatározta, hogy módosítással támogatni fogja a városi tanácsnak határozatát, a debreceni közkórháznak az egyetem részére való átadása tárgyában.

Dr. Tüdös Kálmán főorvos ezután ismertette a bizottsággal, hogy a vörheny esetek az utóbbi idő alatt Debrecenben igen elszaporodtak. Ismertette kimerítően a helyzetet. Ennek során előadta, hogy szeptember havában összesen 69 vörheny megbetegedés fordult elő, melyekből 14 halálos volt. A megbetegedéseket 3 osztályba sorakoztatva a következő statisztikai kimutatásból számolt be: A 6 éven aluli megbetegedések száma 14, a 7-től 14 éves korig a megbetegedések száma 41 volt, míg a többi megbetegedés 14 éven felülieknél fordult elő.

Október első felében már a megbetegedések száma 51, a halálozások száma pedig 3 volt. Jelentése során elmondta még, hogy ebből azt gondolta, hogy a betegség alább hagyott, de feltevése megdőlt, amonnyiben okt. 15-től a megbetegedések száma 54-re szökkent. Ezen körülmények, továbbá az, hogy a betegség a 14 éven aluli gyermeknél dühöng, arra indították, hogy a bizottság mielőbb hívassék össze, mely bizottság utasítaná a polgármestert az óvintézkedések megtételére. Nézete szerint helyes volna az iskolák bezárása, annyival is inkább, mivel Hajdumegye területén is a vörheny erősen fellépett. Így Hajduszo-

boszlón 65, Hajdudorogon 23, Püspökladányban 33 volt a vörheny megbetegedések száma.

Dr. Bruckner Ernő bizottsági tag ellenzte az iskolák bezárását. Nézete szerint az iskolák bezárása még nem vált szükségessé.

Dr. Nyiri Ernő bizottsági tag dr. Bruckner bizottsági tagnak válaszolt. Szerinte igen is be kell zárni az iskolákat, mert hiszen sok az aggódó szülő, s a vörheny megbetegedések száma döbbenetes mérvet öltött.

Dr. Balkányi Emil bizottsági tag is az iskolák bezárását mellett volt. Szerinte a 23 nap is beletelik abba, míg a kellő óvintézkedések megtehetőek. Ez alatt az iskolás gyerekek a bérházakból csak bejárnak az iskolákba és szállíthatják a kór bacillusait.

Hosszas vita után a bizottság javasolta a polgármesternek, hogy a város területén és kertesegében levő összes óvodák és elemi iskolák, továbbá a középfokú iskolák 4 alsó osztálya 3 hétre zárassék be.

Dr. Tüdös Kálmán főorvos előadta ezután, hogy Bozóky György és Szabó Lajos Sándor gyógyszerészek gyógytár nyitására kérték engedelmet. Mivel az illetők a Péterfia-utca végén akartak gyógyszerterület nyitni és mivel a törvényszerint megkívánt nagyobb arányú változások nem történtek a város ezen a részén, javasolta, hogy a bizottság a kérelmeket utasítsa el.

Ehez a bizottság hozzájárult. Ezután Csóka Sámuel h. polgármester az ülést fél 2 órakor berekesztette.

Tüzevész a velencei kikötőben

Róma, okt. 26. A velencei szabad kikötőben nagy tüzevész pusztított. A kárt 10 millió lirára becsülik.

VASÁRUK

BAKOS ISTVÁN

VASKERESKEDÉSÉBEN

Csapó-utca 88. Telefon 6-20.

RUDVASAK ÉS VASLEMEZEK.
ÖNTÖTT TÜZHELYLEMEZEK.
ÉPÜLET ÉS BUTORVASALÁSOK.
ZOMÁNCOS LEMEZEDENYEK.
TAKARÉKKONYHÁK, GAZDASÁGI
ESZKÖZÖK NAGY RAKTÁRA.

Az Országos Református Lelkészegetesület közgyűlése

Az ORLE két napig tartó őszi közgyűlése, amelynek tárgysorozatán több olyan ügy is szerepelt, melyet a tavaszi emlékeztetés feloszlását követően akkor nem tárgyalhattak, tegnap délelőtt a Nagytemplomban tartott istentisztelettel vette kezdetét.

Az istentisztelet után az ország minden részéből nagy számmal egybejött lelkészek a kollégium oratóriumába vonultak át, ahol 10 órakor nyitotta meg *Baltazár Dezső* püspök a közgyűlést.

A nemzet egységét és az integritást, — mondotta többek között, a vörös internacionale bontotta meg, de ezt folytatta a fekete internacionale a reakció is, amely az osztály és a felekezeti gyűlölködés fonálát kezdte venni. Átjártották a vallási momentumokat a politikai élet terére s ez rendkívül sokat ártott a keresztyén egyházak nimbuszának. A keresztyén egyesülés jelszavát beledobták a közvéleménybe, hiába mondotta meg a pápa, hogy a más keresztyén felekezetekkel való egyesülésbe csak akkor mehet bele, ha a protestánsok előbb belátják tévelygésüket és visszértérnek az egyedül üdvözítő katolikus egyházba. Politikai téren ennek ellenére is folytatják az egyesülést. Hangsúlyozva azt, hogy a liberalizmus a református egyház alapköve, anélkül, hogy az egyház vagy egyháziak mint ilyenek politikánsok s felsorolva a protestantizmus sérelmeit, végül is kijelentette, hogy a kálvinista egyházban a kívülről irányított viszállyon elvesztették erejüket.

A magnyitó után köszönetet szavaztak a svájci, hollandi, skót és amerikai testvéreknek a támogatásért.

Sütő Kálmán terjesztette elő ezután a választmányának az elnöki jelentéssel kapcsolatos alábbi határozati javaslatát:

A közgyűlés tudatában van azoknak a sérelmeknek, amelyeket református egyházunknak lépten-nyomon szenvednie kell. Ilyenek például, hogy a hősi halált halt katonák emlékére *Mindszent napján* kell emlékünnepet rendezni. Országos ünnepek alkalmával egyetemes ref. egyházunk közreműködését mellőzik. Képviselőnknek a főrendiházban sérelmünkkel kívánják megállapítani. Nagygyűléseken és sajtóban tekintélyes, nem ritkán felelős állásban levő, személyiségek a *Regnum Marianum* visszaállítását hirdetik. A pápa *Kapisztránt* a nemzeti hadsereg védőszentjévé kinevezte, stb. Mindezek tekintetében kívánja a közgyűlés:

a) hogy ezek a visszaélések megszünjenek a felekezeti béke és vallási egyenjogúság szemeltartásával orvosoltassanak;

b) A főrendiháznak az összes református püspökök és főgondnokok tagjai legyenek;

c) A jus plaketi figyelembevételével tiltakozik a pápai rendeletnek a kormány és az alkotmányos államfő előzetes engedélye nélkül való kihirdetése és a püspöki kinevezések ellen, specialisan: *Kapisztrán János*nak a református katonák nagy számát magában foglaló nemzeti hadsereg védőszentjévé való kinevezése ellen és hasonló jogtalan rendelkezések és külső beavatkozások megakadályozására a kormány figyelmét felhívja;

d) Felszólítja a nemzetgyűlés református lelkész-képviselőit, hogy az országházban erősebben képviseljék a protestáns érdekeket;

e) A tisztviselőknek szóló vasúti kedvezményt a kormány a református lelkészekre is terjessze ki;

f) A közgyűlés feliratot intéz a miniszteriumhoz, hogy a közalkalmazottak természetbeni ellátását, kézpénzsegélyét a lelkészözevegyekre is terjessze ki;

g) Felháborodásának ad kifejezést amiatt, hogy a debreceni *Templomegyesület* alapszabályait a belügyminiszter még mindig nem erősítette meg, holott az alapszabályok a kormány által kívántak szerint módosítottak.

A határozati javaslatot többek hozzájárulása után — köztük *Köjel Endre* tiltakozott a jus placeti alapján amiatt, hogy a pápa a Kormányzó és a kormány tudta nélkül nevez ki püspököket —, egyhangu helyesléssel elfogadták.

Baltazár kegyeletes szavakkal megemlékezett *Petri Elek* püspök haláláról s üdvözölte *Ravasz Lászlót*, az újonnan megválasztott püspököt.

Keresztesy Sándor indítványára kimondta a közgyűlés, hogy minden tagjának erkölcsi kötelességévé teszi a Kálvineum javára teendő „Baltazár—Ravasz-alapítvány” céljára való adakozást. Mintegy 15—20 ezer koronát azonnal össze is gyűjtöttek.

A közgyűlés felhívja a konventet, *Kovács J. István* utján pedig a nemzetgyűlést, járjanak közbe, hogy a kormány rendkívüli segínyt utaljon ki a nyomorgó lelkészözevegyeknek és vegye fel őket a természetben ellátottak közé. A püspököket felszólítja, hogy körlevélben adakozásra hívják fel az egyházakat s külföldi segínyt is igyekeznek szerezni.

Ezután megtartották a tisztújítást. Elnök egyhangulag ismét *Baltazár Dezső* lett, alelnökök: *Czegledy Sándor* és *Nagy Ferenc* esperesek, ügyvezető titkár *Czikés Sándor* dr. jegyzők *Juhász László* és *Sütő Kálmán*.

Elhatározta a közgyűlés, hogy az egyesület nevét, tekintettel az integritás eszméjére, Református Magyar Lelkészegetesületre változtatja, s a megszállott területek lelkészeit együttműködésre hívja fel.

Az egyesület belső életére vonatkozó ügyek elintézése után a közgyűlés véget ért. Délben közebéd volt a Bikában, amelyen számos felköszöntő hangzott el s a papi árvák javára helyben mintegy 6000 koronát gyűjtöttek.

Délután vallásos megbeszélés volt az oratóriumban, amelyet ma délelőtt folytatnak.

Tisza-emlékünnepe

Tudvalevőleg a Tisza szobor-bizottság az október 31-iki Tisza emlékünnepe megrendezésére egy 15 tagú szűkebb rendező bizottság alakult *Miskolc* János főispán ernöke alatt. Ez a bizottság kedden este tartotta első ülését, amelyen elfogadták azt a műsortervezetet, amelyet *Miskolc* János főispán és *Márk Endre* állították össze. A műsor magas nivó és komolyság tekintetében méltó a nagy államférfi dícsőséges emlékéhez. Az ünnepély, mely a reformáció emlékünnepe napján esik, istentisztelettel kezdődik. Nevezetesen istentisztelet lesz délelőtt a ref. Nagytemplomban, majd 12 órakor a Casinóban lesz a Tisza-arképléleplezése, délután az egyetem Tisza ünnepélye, míg a szobor-bizottság ünnepélye este lesz, mely az előjelek szerint hatalmasan ki fog emelkedni a szokásos emlékünnepek sorából.

A városi dalárda és a főiskolai kántus éneke nyitja meg ezt az ünnepélyt a Nemzeti Hísekegy áhitatos dallamával, majd a közönség felállva hallgatja végig a dalárdák által együttesen előadandó Himnusz fenséges akkordjait s ez után *Miskolc* János főispán, mint a szobor-bizottság elnöke vázolja pár szóval az emlékünnepe jelentőségét, majd barabási *Kun József* dr egyetemi tanár mond emlékbeszédet *Tisza István* grófról. Kimagasló pontja lesz az estnek dr *Winkler Jenőné* *Rettegny Margit* szaválata, aki *Lörinczy Györgynek*, erre az alkalomra írt, mélyen megrázó költeményét adja elő. Érdekeséget kölcsönöz ennek a szaválnak az a körülmény, hogy ebben az órában, ugyanezt a költeményt mondja el az ilusztris szerző *Budapest*-en, az országos Tisza ünnepségén. A kegyeletes ünnepséget a Szózat éneklése rekeszti be.

Az ünnepély az Arany Bika disztermében este 6 órakor kezdődik. A közönség feketében jelenik meg. A diszterem emelvényét szőnyegekkel, délszaki növényekkel díszítik s pálmák közé állítják fel a Casino számára Balló Ede által megfestett Tisza-képet, amelyet előzően a Casinóban lelepleztek.

Abból a célból, hogy az ünnepegen minél többen és a társadalom minden rétege megjelenhessen, a jegyek ára igen mérsékelt lesz. A földszinti első sorok jegye 50 korona, a többi soroké 30 és 20 korona lesz s már most kaphatók *Somossy László*, a szobor-bizottság pénztárosánál (Széchenyi-utca.) A páholyok árát nem állapították meg, azokat mindenki tetszé-

szerinti összeggel válthatja meg. Hír szerint páholyukat már is többen váltották meg 1000—2000 koronával. Az emlékünnepe nemcsak a Tisza kultusz fentartása és ápolása, hanem az is a célja, hogy a Tisza-szobor alapját tetemesen növelje. A jegyeket egyébként egy női bizottság árusítja, amelynek tagjai *Csanok Józsefné*, özv. *Géresi Kálmánné*, dr *Haendel Vilmosné*, dr *Kesserü Lajosné*, *Koncz Aurélné*, *Rottler Béláné*, *Sass Béláné*, *Uray Sándorné*.

Az ünnepélyen szereplőket *Márk Endre* a szoborbizottság ügyvezető elnöke és dr *Vass Károly* tb. tanácsnok kéri föl. A terem feldíszítését *Csoka Sámuel* h. polgármester és dr *Vargha Elemér* tb. főjegyző végeztetik.

Miskolc János főispán és *Koncz Aurélné* indítványára a bizottság kimondta, hogy az egyetemi, főiskolai és középiskolai, valamint a leánynevelő intézetek növendékei részvételét kívánatosnak tartja s ezek egyrésze belépő díjat nem fizet.

Az ünnepség iránt oly nagy az érdeklődés, hogy célszerűnek látszik, ha a közönség mielőbb biztosítja a helyét a jegymegváltásával.

Bizalom a kormány iránt

Miskolc, okt. 26. Heves vármegye közgyűlése táviratban üdvözölte *Horthy* Miklós kormányzót, aki Magyarország legsúlyosabb megpróbáltatása idején vaskézzel és kormányzói működése óta immár másodjára hártotta el a nemzet fölül a romlást. Üdvözölő táviratot menesztettek a m. kir. kormányhoz és *Bethlen* István gróf miniszterelnökhöz is.

Szeged, okt. 26. Hódmezővásárhelyről jelentik, hogy dr. *Soós* István polgármester elnöke alatt a rendkívüli közgyűlés a kormány egységes párt mellett foglalt állást. Hasonló ünnepélyes határozat hozatalra készül *Szeged* város polgársága is. (MTI).

Ujra megindult a forgalom

Budapest, október 26. Mint a Máv. üzletvezetőségének forgalmi osztálya értesít, a Jugoszláviával, Németausztriával és Cseh-Szlovákiával a politikai események következtében néhány napra megszakadt vasúti személyforgalom újból megindult.

Ma már az összes vonatok a rends menetrend szerint indulnak és jöttek be, csupán a küldemények nem továbbíthatók.

Az új német kormány

Berlin, okt. 26. A lapok szerint dr *Wirth* új kormánya nem lesz koalíciós kormány, hanem pártállásra való tekintet nélkül fogják összeállítani azokból a politikusokból, akik támogatni készek a birodalmi kancellár politikáját (MTI).

Berlin, okt. 26. (Wolff.) Az új kormány összeállítása a következő: Birodalmi kancellár és külügyminiszter dr *Wirth* (centrum), alkancellár és kincstárnok *Bauer* (többségi szocialista). Rajtuk kívül még 2 szocialista, egy demokrata, 2 centumpárti, 1 szocialdemokrata és 2 pártonkívüli foglal helyet a kabinetben.

Albánia szabadságharca

Grätz, okt. 26. Belgrádból jelentik: Albániából érkező hírek szerint a trianoni albán kormány korra való tekintet nélkül valamennyi férfinak általános mozgósítását renoelte el.

Művészet

Füredy F. Gusztáv második előadásán, mint már lapunk megírta, *Fyalkowsky Zsófia*, a nagy zongoraművész női játékában fog közönségünk ismét gyönyörködni. A hangverseny iránt rendkívül nagy az érdeklődés. *Fyalkowsky Zsófia* nagyszerű művészete teljesen meghódította a debreceni zeneköröket már az első *Füredy* előadáson is, ezuttal mindenki érthető kíváncsisággal várja, hogy hogyan játsza *Schumann*t, főleg *Chopint*. Tudvalevőleg *Fyalkowsky Zsófia* egyike az ország legfinomabb *Chopin* játékosainak. A hangverseny a Zenedében lesz, november 3-án. A *Zenede igazgatósága* intézkedett, hogy kellő ruhatári helyiségek álljanak a *Füredy*-előadásra a közönség rendelkezésére.

Emelik a Csokonai-színház helyárait

A szinügyi bizottság meg van elégedve a társulat működésével

Debrecen város szinügyi bizottsága tegnap délután ülést tartott, amelyen a szinüzgató által benyújtott társulati névsor kapcsán szokás szerint a Csokonai-színház tagjainak művészi képességét bírálták el és kifejezésre juttatták azokat a tendenciákat is, amelyeket a vezetésben megnyilvánulandóknak tartanak. A bizottság a tagok tehetségével és készségével, kevés kivétellel, általában meg van elégedve erősek, kifogása csupán a zenekar ellen van s ez jogosult is. A kiállítás stílusatlansága ellen is szót emeltek egyesek s nagyjából, ha nem is épen az általuk felhozott esetekből kifolyólag, igazuk is van. Mindezek azonban egy kevés igyekezettel nehézség nélkül kiküszöbölhető hátrányok s hisszük, hogy Kardoss Géza, akinek egész működését szép és igyekvő jóakarattal jellemzi, minden erejével rajta lesz, hogy ezeket eltüntesse.

Az ülést kevéssel 4 óra után nyitotta meg Csóka Sámuel h. polgármester. Csűrös Ferenc dr. kultúr tanácsnok felolvasta a szinüzgató által beterjesztett névsort, amelyhez elsőnek Márk Endre szólott, aki a társulatot elsőrendűnek találja.

A szinüzgató megfelelő igyekezettel dolgozik, ami pedig a társulat tagjait illeti, a drámai és vígjátéki együttes, fővárosi szinten áll.

Az operett együttes is jó. Különösen dícsérettel kell megemlékezni — mondotta — Helvey Erzsiről. En a kezdőket nem igen szeretem dicsérni, mert attól félek, elbizzák magukat, de Kálmán Manoi előtt én is kalapot emelek. Vizváry Elzáról még nagyon röviden szólhatok. Finom hangú, elegáns művésznő. A társulat többi tagjai is egy-kettő kivételével mind konbitásos színésznő. Az igazgatót arra kéri, hogy ne nagyon kapkodjoo az újfajta limonádé-operettek után; inkább a szép régi operetteket vegye műsorra.

Kardoss Géza: A tagoknak éves szerződésük van. Ha azonban a bizottság azt kíváná, hogy valamelyik gyengébb taggal a szerződést felbontsam, amennyiben módomban áll, hajlandó vagyok a kivánságnak eleget tenni. A darabokra vonatkozólag csak annyit mondhatok, hogy november folyamán színrehozom a Hajduk hadnagyát és a Koldus diákokat is.

Nagyon szép! — helyeselték a bizottsági tagok.

Zelinger Ede: Kifogásolom a zenekart. Eredetileg 18 tagból áll és én ott mindig csak 11—12 zenészt látok. A diszleteket néha szönyekkel pótolják. Az igazgatónak egy állandó színhézi festőt kellene tartania. A társulatlál a művészi összhang megvan.

Dr. Tüdös Kálmán: A hiba ott van, hogy egyes előadásoknál a felvonások között a közzene nincs összhangzásban a darab témájával.

Kardoss: Nekem a katona zenekarral állandó szerződés van. Ez a zenekar 24 emberből áll. A közzenéket illetőleg Nöth néha utasításom ellenére játszik. Hosszu is a közzene, mert amíg Nöth ki nem verte a taktust, addig a zenekar nem állhat meg.

Csóka h. polgármester elismerőleg nyilatkozott a társulatról s ezután rátértek az igazgató kérelmére, mely a napi helyárait emelésére vonatkozik. A bizottság javasolja a tanácsnak, hogy a helyárait 3 és 4 koronával emelje. Ebből fedezné az igazgató azokat a nagy összegeket, amit a tagoknak fizetnie kell. Dr. Csűrös Ferenc kultúr tanácsnok beterjesztette, hogy dr. Bruckner Ernő kérte, hasson oda a szinügyi bizottság a tanácsnál, hogy a színházi közönség este villamost kaphasson. A bizottság javasolja a városi tanácsnak, hogy ilyen értelemben lépjen értntkezésbe a H. V. igazgatóságával.

Kardoss Géza ezután bejelentette, hogy az ifjusági előadásokat a vörhenyre való tekintettel nem kezdhette meg. A bizottság a bejelentést tudomásul vette.

Végül Márk Endre még megjegyezte, hogy a bizottság a közönséget az előadás alatti viselkedéséért igen elítéli. Ez a viselkedés a műveltség hiányára vall. A színház nem korcsma, ott úgy kell viselkedni, mint

templomban szokás. Reméli azonban, hogy a türehtetlen állapotnak a rendőrség végét veti.

Ezután az ülést Csóka Sámuel h. polgármester 5 óra után berekesztette.

NAPI HIREK

Városi tanács rendkívüli ülése. Debrecen város tanácsa tegnap délelőtt 11 órakor Csóka Sámuel h. polgármester elnöklété mellett rendkívüli ülésben tárgyalt.

Tisza-émléknap Budapesten. Az Országos Tisza István Emlékbizottság e hó 31-én Budapstgen, a Nemzeti Társaskör helyiségeiben Tisza István vértanuhalálának 3-ik évfordulóján emléknapot tart, amelyen Vargha Gyula és Lörinczy György költeményt olvasnak, Vadász Lipót emlékbeszédet mond. — Vaskos tapintatlanság, hogy dühödtt szabadkőműves zsidót választottak ki ünnepi díszszónoknak! Tudnivaló ugyanis, hogy a szk. páholyokban állandó megbeszélés tárgy volt, hogyan tudnák Tiszát lehetetlenné tenni.

Új postafőnök. Bohuss Károly postais tévirda főfelügyelőt a debreceni főposta (1. sz. postahivatal) újonnan kinevezett főnökét a kereskedelmi miniszter véglegesítette állásában.

Eljegyzés. Weszprémy Zoltán ny. főispán leányát, Ilonát eljegyezte Hodászy István huszárkapitány.

Soós altábornagy Baranya és Pécs közönségéhez. Pécsről jelentik: Soós Károly altábornagy köszönő levelet intézett Baranya vármegye alispánjához és Pécs város polgármesteréhez, melyben nekik és az alájuk rendelt hivatalok összes alkalmazottainak hálás köszönetét fejezte ki, azért a hazafias megértő és lankadatlan munkásságért, amelyet Pécs és Baranya eddig visszacsatolt részei felszabadításának előkészítése és végrehajtása, valamint a Kormányzó látogatása alkalmával kifejtettek.

Automobilos postarablók. Newyorkból jelentik hogy három felfegyverzett utonálló automobilon tegnap este megtámadott egy postautót, amelyből 1 millió dollárt tartalmazó ajánlottlevelet raboltak el.

Házkutatás a berlini kommunista-pártban. Berlinből jelentik, hogy tegnap bírói végzés alapján a rendőrség házkutatást fogatosított a berlini kommunista-párt irodájában. A házkutatás során Brass kommunista birodalmi képviselő megtámadta az egyik rendőrtisztet, akinek kezéből ki akart tépni egy lefogat ak-tát. Brass, hatóság elleni erőszak címén fogják felelősségre vonni.

Elítéltek a szerb belügyminiszter gyilkosait. (Avala.) Draskovics belügyminiszter gyilkosainak bűnpörében ma kihirdették az ítéletet. A gyilkosság értelmi szerzőjét kötéláltali halálra, 5 bűntársa közül 3-at 15 évi kényszermunkára, a többit pedig 2 évi fegyházra ítélték.

Kizárt diák. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter Hevesi Tibor debreceni társulati felsőkereskedelmi iskolai tanuló, aki Királyhelmeceen 1902 szeptember 2-án született és izraelita vallásu, súlyos fegyelmi vétség miatt az ország összes felsőkereskedelmi és középiskoláiból kizárta.

Pénzügyi nyugdíjasok és nyugbérések figyelmébe! A 8440/1921 M. E. számú kormányrendelet értelmében engedélyezett egyszersmindre szóló beszerzési segély valamint a denkorra szóló beszerzési segély és családi pótlék felemelt rendkívüli segély és családi pótlék egy a pénzügyi nyugdíjasok, mint a nyugbérések részére kiutalványoztatott. A felveendő összegekről külön nyugták állítandók ki, a nyugtáknak közhatalóságilag igazolandók és a rennyugták havi nyugtával és fizetési könyvecskével együtt folyó évi november elsején számfejtés végett beadandók. A nyugbérések egyszerszmondre szóló beszerzési segélye, hatszáz smindenkorra szóló beszerzési segélye, száz (600) koronát tesz ki. M. kir. pénzügyigazgatóság.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR

Csütörtök okt. 27: Offenbach, A bérlet.
Péntek okt. 28: Kis kadét, bérlet szünet.
Szombat okt. 29: Kis kadét, bérlet szünet.
Vasárnap okt. 30: d. u. Lengyelvér, bérlet szünet, este Danton, bérlet szünet.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Csütörtökön A) bérletben az eddig oly nagy sikert aratott Offenbach kerül színi-re. **Vizváry Elza** a szinpatikus és kiváló technikai koloratur énekesnő, Helvey, Szigeti, Kálmán Manci, Heltay viszik továbbra is sikerre e kitünő darabot.

A kis kadét bérletszünetes pénteki és szombati premiere előadására már válthatók a jegyek.

Helyárait az Uránusban október 26-tól kezdve hétköznapokon. Páholylés 18 korona, Zsölye 15 korona, Zártszék 12 20, I. hely 10, II. hely 8 40, III. hely 5 korona, beleértve vasár- és ünnepnapokon a régi helyárait ma-radnak.

Az Uránus moziban (színház udvar) ma csak 16 éven felülieknek való műsor megy. — A mindenható arany 5 felvonás és Mire képes a szerelem 3 felvonásos vigjáték.

Lenkeffy Ica első berlini filmje „Angella öröksége“ hétfőn az Apollóban.

A koldus grófnő modern társadalmi film 4 felvonásban a Nordisk filmgyár remekműve Clara Wieth és Gunnar Tolnás-al. Azonkivül a „Vándor muzsikás“ c. 2 felv. vigjáték Charlie Chaplin-nel — amerikai burleszk. A tavasz Dániában. Term. felv. ma utoljára látható az Urániában 5, 7 és 9-től.

A Lavina. Lamperth Géza és Kacsóh Pongrác énekes hazafias moziszkcecs 2 szinpadai és 2 film felvonásban Balogh Béla rendezésében. Szilassy Etel, Nagy Margit, Gyenis Ede és Szirmay Vilmos főszereplésével nov. hó 4, 5 és 6-án kerül bemutatásra az Urániában. E szkecses iránt is már oly nagy az érdeklődés, hogy a jegyeket a pénztár nov. 1-től már árusítja.

Nick Winter a híres párisi detektiv pnteken az Apollóban.

A megfagyott gyermek, Báro Eötvös József örökbecsű drámai költeménye filmen 4 felvonásban. A főszerepben a kis Szécsi Ferkó személyes felléptével az idény kimagasló újdonsága lesz nov. 1, 2 és 3-án az Urániában. Jegyek elővételben már kaphatók délelőtt 10—12-ig.

ez összes iskolák növendékei megfogják nézni a kis Szécsi Ferkó felléptével „A megfagyott gyermek“ című drámai költeményt 4 felvonásban az Urániában nov. 1, 2. és 3-án d. u. 3 órakor 5 korona belépő mellett.

A „Lavinát“ mindenkinnek meg kell nézni az Urániában nov. 4, 5, 6-án.

„Milliók a hó alatt.“ (Amerikai film.) Alaskai kalandor dráma 5 felvonásban. Ez a szenzációsan érdekesítő film ma utoljára kerül bemutatásra az Apollóban.

Az Argeville-i rejtély párisi detektivtörténet 4 felvonásban Nick Winter főszereplésével és Turgenyev világhírű regénye a Tüzipiros virág szerelmi történet négy felvonásban egy műsoron pénteken az Apollóban.

GERŐ ruha árjegyzéke:

Férfi öltöny és felöltők	K 2400-tól feljebb
Fü öltöny és felöltők	K 1600-tól feljebb
Gyermek öltöny és kabátok	K 670-től feljebb
Rövid téli kabát, szörme és bőrbekecses nagy vászártekban olcsó szabott árak mellett kaphatók	

Gerő Ernőnél Debrecen
Piac-utca 69. (Megyeházzal szemben.)

SPORT

Testnevelési tanfolyam. Mint már régebben jeleztük, városunk területén hat hetes tanfolyamot szervezett az Országos Testnevelési Tanács, amelyre eddig 45 leszerelt tisztnek részvételét engedélyezték. A tanfolyam, mely felüli mindazon ismereteket, amelyek a modern testnevelés szolgálatában állnak, egy teoretikus, mint praktikus előadásokból fog állani. Külön-külön fognak a hallgatók minden szabadtéri sportból, svéd és szertornából vizsgálni. Az uszás és mestéri akciókat, valamint a tűzoltóság körébe vágó ismereteket utólag fogják elsajátítani.

A tanfolyam, mint értesülünk november hó 2-án veszi kezdetét

Közéiskolai labdarúgó bajnokság. Mint az elmúlt évben, úgy az idős is gondoskodnak a közéiskolák igazgatói s tanárai arról, hogy a növendékek sportolhassanak az iskolai fegyelm korlátain belül. Míg a múlt évben kiesési, addig az idei tanévben körmérkőzési rendszer alapján tartják meg a sportbajnokságot, melynek terminus egyeztetése s kisorsolása ma délután 5 órakor lesz a kereskedelmi iskola könyvtári szobájában.

As MTK karácsonyi turaja. Karácsonyi csemegének az MTK játékosai Nürnberget kapják. Karácsony első napján a Spielvereinigung Fürth, míg második napon az utóbbi évben Németország bajnokságát nyert IFK Nürnberg lesz az ellenfele, mely utóbbi Budapest ad tavasszal revansot.

DEAC II-DVSC II. Az intéző bizottság tegnap esti ülésén a szövetségi díjért lejátszandó, elmaradt DEAC II-DVSC II mérkőzést vasárnap délután fél 3 óra tájékoztatóra.

A tőzsde

Magyar korona: 0 77.

A mai tőzsde vonatott és lanya irány zattal indult. A tőzsde idő későbbi folyamán a magasabb zürichi jegyzés ellenére barátságos hangulat alakult ki, amelynek az az oka, hogy a bankok újból engedélyeznek lombard kölcsönöket, másrészt pedig a pénzügyi enyhülésben van. A nagyobb arányú kifejlődést azonban mégis akadályozza az a körülmény, hogy a vidéki közönségnél igen nagy pénzmenyiségek vannak felhalmozva, amelyeket apránként és hosszú idő alatt hoznak forgalomba. A kuliszban különösen a tőzsde idő második felében nagy élénkség uralkodott, amely elsősorban bécsi hírekre az arbitrage-papíroknál mutatkozott. Főleg Államvasut, Salgóban és Rimában volt kereslet. Nagy befolyással volt még az arbitrage-papírok javulására az, hogy az osztrák korona a budapesti piacon néhány ponttal megjavult. A vaspiacon Koburg, Lipták és Wörner emelkedtek. A többi árfolyamok körülbelül a tegnapi nívó mozogtak. A szén és malompiac teljes üzlettelenség uralkodott. A fapiacon csak Brassóban volt élénk érdeklődés, amely nyílt árfolyamához képest árnyereget tudott elérni. Keresték még az Egyfát, Lichtiget és 0 fát. A vegyes piacon élénk üzlet fejlődött ki Spódiában és Hungária mütárgyában. Árak:

Magyar hitel 1775, Osztrák hitel 685, Angol-Magyar 735, Leszámitoló bank 745, Magyar-Olasz 227, Jelz hitelbank 220, Hazai bank 600, Salgó 6600, Rimamurányi 2620, Közuti 1035, Déli vasut 1290, Államvasut 3900, Keresk. bank 6825, Általános takarékpénztár 415, Pest bazar 23400, Borsod-niskolci 4100, Concordia 3170, Budapesti gőz 5850, Gizella 2000, Hungária 2475, Viktória 11950, Beosmi 6000, Kóró 4325, Általános közszén 9000, Urkányi 5900, Adria 8000, Atlantis 5500, Levante 7050, Trust 2000, Ganz Danubius 32100, Ganz villamos 5300, Lipták 522, Magy. acél 2700, Schlick 1175, Wörner 730, Brassói 3975, Izzó 5050, Spódiium 2725, Hazai fatern, 4800, Klotild 2750, Erdő 1225, Nasic 15500, Nonsahl Licht. 795, Orsz. fa 1250, Telefon 4125.

Utótőzsde. Lichtig 830, Dileték 8, Állam vasut 3920-25, ill-ték 20-25, Rugganya 3200, Rima 2620-40, prolongálási díj 10 25 A valutapiac a legnagyobb érdeklődés van a dollár iránt. Dollár promi 740-42, holnapra 742-43, márka 471-73, osztrák 10, ezres 21, ezres 2150-2150.

A valuta piacon az értékek mindjobban lemorzsolódtak. Dollár 725-ről 719-re esett, és csak zártkörű tudott ismét 727-re megérősüdni. Nagy üzlet volt osztrák koronában, amelynek árfolyama nyitáskor 30 alatt állott s csak a nagy vásárlási megbízások hatása alatt emelkedett lassanként 21 $\frac{1}{2}$ -ig majd 21 $\frac{1}{2}$ -ig. A lei 53 $\frac{1}{2}$ -el zárult. A szokol 777-ről 763-ig esökkent. Nagy üzlet volt márkanban, amelynek árfolyama megjavult.

A DEAC tisztújító közgyűlése. A Debreceni Egyetemi Athletikai Club folyó hó 29-én, szombaton délután 5 órakor tartja tisztújító közgyűlést a kollégium fehértértermében. A tagok pontos és minél nagyobb számban való megjelenését kéri a sküidei bizottság.

Hajdusági Képes Naptár

November közepén fog megjelenni a „Hajdusági Képes Naptár”.

A naptár egy szellemi részével, mint más érdekességek mellett fogva értékes ajándéka lesz mindazon előfizetőinknek, akik legelőször egy negyedévre előfizetnek a HAJDUFÖLDRE. A naptárban elhelyezendő hirdetések a HAJDUFÖLD kiadóhivatala veszi fel.

Törvénykezés

§ Monstre kommunista bünper a katonai törvényszék előtt. A főtárgyalás harmadik napja csekély érdeklődés mellett folyt le. Tegnap egész nap a vádlottak kihallgatását folytatták. — Gruss Sándor százados kihallgatása után Schmotzer Béla őrnagy kihallgatására tért át a bíróság. Schmotzer szintén tagadta az ellene emelt vádak. Részletesen elmondta a nyíregyházi eseményeket, különösen a saját szereplését világította meg. A tárgyalást csütörtök délelőtt folytatják.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Délutáni
órákban bármilyen munkára elmennék — Sági Sándorné Homok-utca 36.

Forgács István
művészi
Bádogos-ú.

Mosott rongyot
keres lapunk kiadóhivatala megvételre.

Bélyeggyűjtemény és vésőtűszet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Két szobás
modern lakást keresek butorral megvételre. Cím a kiadóban.

Rikkancsok
felvételnek fix fizetéssel és jutalékkal a kiadóhivatalunkban

TANULÓLEÁNY
felvétetik lapunk nyomdájában.

Berakóleány
azonnal felvétetik lapunk nyomdájában.

Vasabroncs
kifőrt kapható lapunk kiadóhivatalában.

DEBRECENI
Kalapgyár
SZÉLL ÉS KOSA

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek **Piac-u. 63. sz.**

A dovizapiacra különösen Prága iránt volt élénk érdeklődés. Árak: Napoleon 2175, Angol font 2925-75, Dollár 730-40, Francia frank 5300-400, Márka 467-77, Lira 2750-2850, Osztrák kor. 21 $\frac{1}{2}$ -22 $\frac{1}{2}$, Rubel 36-38, Lei 525-35, Sokol 768-74, Svájci frank 13550-650, Korona dinár 980-1020, Lengyel márka 17-18.

Zürichi zárttőzsde Berlin 835, Newyork 558, London 2175, Páris 4030, Prága 565, Budapest 77, Záhrt 185, Bukarest 400, Varso 13, Bécs 028.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsde hangulata nagyon vonatott volt, tekintettel arra, hogy a nagy vagonhiány miatt az egyes átlomások nem vesznek fel árut. A forgalom csekély teretek között mozgott. A buza tovább szállárdult. A rozs is igen szállárdult. A lisztárak tartottak.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 1980-2020, fehérmegyei 1970-2010, pestmegyei 1970-2010, rozs 1520-70, sörárpa 1750-850, takarmány árpa 1675-795, zab 1550-575, tengeri 19-20, köles 1650-750, repce 2950-3050.

Sertésjelenítés. Felhajtás 1100, árak: 1. sertés 108, közép 100-102, könnyű 78-86 Zsir és szalonna i ánt kevés érdeklődés mutatkozik. Lehúztot hus 70, kettévágott szalonnás fésítés 116-127.

Dollárt

Simon György

és más idegen pénzt, aranyat ezüstöt legelőszörágásban veszi

DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

Nagy koszoru vásár
CSURKA, 'Kegyelet' temetkezési vállalatnál

Mindenféle érc- és mávirágkoszorúk nagy választékban olcsó árakon. Temetéseket minden kivételben vidéken is vállal.

Telefon nappal 381.

Telefon éjjel 57.

Rühkenőcs, Kreolin, Kénvirág, Káliszappan és mindenféle fertőtlenítő szerek
'Radikál' patkányirtó szerstb.
Telefon 14-80. legelőszörágásban szerezhethők be
Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz. Telefon 14-80

Nyomatott a lapkiadó Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, Ferencz József-ut 59.

Tudomására hozzuk a nagyérdemű közönségnek, hogy izlésesen berendezett és elsőrangú áruval

hentes és csemege
üzletünket

a Rózsa-utca és Dégenfeld-tér sarkán csütörtökön megnyitjuk.

Kuczik Gábor utóda
Debreceni Lajos Hentesárnygyár
Részvénytársaság.

Lakáscsere

2 szoba konyhás lakásomat elcserelném hasonlóval esetleg nagyobbal. Cím a kiadóhivatalban.

ÓCSKA

STEINER, Eötvös-u. 110.

vasat, rozot és mindenemű fémet legmagasabb árért veszek. Kovácsoknak használatot becsereklek. Nagyobb tételek elszállítok.

Kőváry és Altmann

szücs mesterek

Debrecen, Piac-utca 42.

Pannonia szálló udvar

Mindenféle szücs munkákat szakemberként készít a legutóbbi divat szerint. Ugyanott kész munkák kaphatók. Megrendeléseket pontosan eszközöl.

VESZEK
5 waggon csöves tengerit.

Ajánlatot kér:

A Nagy Lajos fővárosi irodája

Budapest, VIII. Karpfenstein-u. 26.

Debreceni iroda:

VERES-UTCA 9. SZ.

Dr Fiesch-féle
Skaboform kenőcs
újbol kapható.
Leghamarabb megszűnőti
VISZKETE G SÉGET
sömör, ótvart, rühességet.
Nem piszkít, szagtalan, nappal is használható. 15, 20 és 40 K dobozokban. Bedörzsölés utánra való Skaboform-puder 7 K kenőcs kátrány-szappan 20 K.
Kapható minden gyógyszerárban.
TYUKSZEMET,
börkeményedést, szemfeszítést leg hamarabb eltávolítja **Dr Fiesch-féle**
CANNABIN
1 üveg 20 K. Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár: Török József R.T. Budapest, VI., Király-utca 12.

CSEREPRÁLYHÁK

Timár-u. 11. :: Károly Ferencz J.-u. 8.